

GŁOS NARODU

OZIENNIK POLITYCZNY, ZAŁOŻONY W ROKU 1893 PRZEZ JÓZEFA ROGOSZA.

REDAKTOR NACZELNY: DR. ANTONI BEAUPRE.

Przedpłata
na „Głos Narodu“ wynosi
w Krakowie: miesięcznie
kor. 2-70. Za odroczenie
do miesiąca dopłaca się
40 sat miesięcznie.

Redakcja i Adminal-
stracja: róg ul. św. Krzyża
i Mikołajskiej 1. 7.

Telefon Nr. 190.

Przedpłata
na „Głos Narodu“ wynosi
za prowincję: miesięcznie
kor. 2-70. W państwie nie-
mieckim kwartalnie: 10
koron. W innych państwach
kwartalnie koron 12-.

Numer pojedynczy zwykły
6 hal
Numer niedzielny ilustro-
wany 6 h.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje npowasniiony przedsiębiorca tego dziadu p. Włodzimierz Strycharski w biurze inseratowym „Głosu Narodu“ róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 7. Od miesiąca wiadoma drobna pismem (petit) za piznawny raz 16 halery, — za każdy następnny raz 12 halery. — Nadesłane po 60 halery, od wiadoma za każdy raz. — Śluby sekrologi etc. wiadoma 20 hal. Zamiejscowa ogłoszenia: przyjmują we Lwowie S. Sokółowski, pasat Haasmana, w Wiedniu Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wrocławiu). — M. Opelik, R. Mosse, M. Duker, H. Schalek, w Paryżu C. Adam rus de Varenne 28.

Nr. 354

Kraków, Poniedziałek dnia 28 Grudnia 1903

Rok XI.

Zmiany w dyplomacji austriackiej.

Piszą nam z Wiednia: W dyplomacji zaszły i przygotowują się znaczne zmiany. Ambasadorem w Paryżu został po sędziwym hr. Wolkensteinie młody stosunkowo hr. Khewenhüller, ten sam, który, przekraczając swoje instrukcje, zatrzymał po Sliwnicy ks. Aleksandra Battenberga groźbą, iż się spotka z wojskiem austriackim. Na radcę ambasady zażądał on hr. Tadeusza Koziebrodzkiego, świeżo mianowanego minist. em. Do Madrytu w miejsce hr. Dąbskiego, przeszedł hr. Weisersheim. Na życzenie króla Edwarda, ambasadorem w Londynie zostanie bardzo młody, ale wyjątkowo zdolny hr. Albert Mensdorf—Ponilly syn byłego namiestnika Galicji w 1863 roku, następnie ministra spraw zewnętrznych, spokrewniony z Koburgami, zatem także z dworem angielskim. Ambasadę londyńską miał dostać hr. Lützow, pierwszy szef sekcji w ministerjum spraw zewnętrznych, lecz wobec życzenia króla angielskiego, w zamian otrzymał ambasadę przy Kwirynale, jako następstwo po bar. Passetim, który otrzyma emeryturę. Wreszcie niezadługo hr. Szechen, ambasador przy Watykanie, zastąpi w Konstantynopolu bar. Calce, który, z powodu podeszłego wieku, będzie musiał ustąpić.

Hakata na Śląsku austriackim.

Z Frysztatu piszą nam: Miasto Frysztat na Śląsku, liczące według spisu 1081 Niemców a 2378 Polaków, jest jak wszystkie miasta śląskie pod panowaniem Niemców, którzy składają się z urzędników, kupców, przemysłowców i bogatszych rzemieślników, zaś Polacy to lud roboty, rolny i po części rzemieślnicy. Bieżącego roku rozpisano w lipcu wybory do Rady miejskiej. Redaktor Friedel zorganizował wyborców Polaków i przy wyborach zwyciężyli częściowo zwyciężyli. Przeciwni wyborom wnieśli Niemcy rekurs, który odniósł skutek. Ponowne wybory rozpisano na 15 grudnia po południu, t. j. właśnie na chwilę, kiedy górnicy na szybach mają wypłatę.

Teraz rozpoczęli Niemcy walkę z Polakami za pomocą bezprzykładnego terroryzmu i bezprawia. Na szybie Jana w Karwinie umyślnie w tym wypadku nakazano górnikom osobiście zgłosić się po wypłatę, by tem samym nie mogli wziąć udziału we wyborach. Do takiego rozporządzenia zarząd kopalni nie miał prawa, ponieważ jednak pomiędzy górnikami jest dość ludzi nieświadomych i trwożliwych, więc i to nadużycie miało dla Niemców rezultat dodatni, a stronnictwu polskiemu odjęło znaczną liczbę głosów.

Ale to jeszcze nie wszystko. Niemcy przeneśli agitację nawet między dziećmi szkolne. — Istnieje we Frysztacie tzw. „towarzystwo grajcarkowe“ zbierające fundusze na ciepłą strawę dla tych biednych dzieci szkolnych, które z powodu zbytnej odległości pozostają przez południe w szkole. Otóż partja rządząca, mająca w towarzystwie tem większość przestała wydawać zupełnym dzieciom, których rodzice głosowali za polskimi kandydatami. W ten sposób stronnictwo niemieckie mści się na niewinnych, biednych dzieciach i przez nie pragnie wywrzeć wpływ na rodziców!

Nie koniec jednak na tem. — W ostatnich dniach wyszło z kasy miejskiej wypowiedzenie pożyczek hipotecznych tym obywatelom Frysztackim, którzy głosowali z stronnictwem polskiem i którzy postanowili w obecnych wyborach znów czynny brać udział, aczkolwiek strony te regularnie dług upłacają. Są to przeważnie ludzie biedni i wypowiedzenie pożyczek zrujnowało ich. Żony rozpaczaly i z płaczem odciągały

mężów od brania udziału w wyborach. Redaktor Friedel widząc rozpaczliwe położenie swoich wyborców, zwołał zgromadzenie, na którym wezwał wszystkich wyborców polskich, aby nie odstąpili od rozpoczętej szlachetnej z hakatą walki i aby pokazali, że Polacy nieustąpią ani krok przed terroryzmem Niemców.

Zemsta Niemców trafiła przeważnie ludzi niezamożnych, a raczej wprost biedaków. Koszta przeniesienia wynoszą (około 2000 koron) i aby ten wydatek biednym ludziom ułatwić utworzył się we Frysztacie komitet, który udaje się do ofiarności publicznej z prośbą o poparcie szlachetnego celu. Nie będzie to grosz wyrzucony na marnie, ponieważ w ten sposób polskich obywateli wydestynie się zupełnie z pod wpływów niemieckich, a pomoc społeczeństwa w tym wypadku będzie dla Polaków frysztackich tem większą zachętą do walki. Wszelkie datki na powyższy cel przyjmuje Bank rolniczy we Frysztacie.

Kolo mieszczańskie.

Kolo mieszczańskie obchodziło wczoraj tradycyjny Oplątek w nowym lokalu „pod trzema dzwonami“ przy ulicy Florjańskiej, w którym zgromadziło się około sto osób, pomiędzy tymi z duchowieństwa: kanclerz książęco-biskupi ks. kan. dr Władysław Bandurski i ks. kan. Teofil Flis; z prezydium miasta: prezydent p. Friedlein, wiceprezydenci pp. dr Leo i Chyliński; postowie: J. K. Federowicz i dr L. Jaworski; dyrektor Kasy oszczędności dr W. Staniszewski; członkowie Rady miejskiej: prof. dr Ulanowski, pp. Bialik, Drodzowski, Godziński i Markus; Krzysztof hr. Mieroszowski, dr Konstanty Lipowski, instruktor dr J. Schoenett, adw. dr Caro i delegaci cechów z Podgórze.

Poświęcenia lokalu dopełnił ks. prałat Bandurski, a życzenia Towarzystwu Kola mieszczańskiego na nowej siedzibie składał ks. kan. Flis. Po przełamaniu się opłatkiem wszystkich z wszystkimi, uczestniczący zasiadli do stołów w dwóch salach zastawionych.

Pierwszy toast wniósł prezes Kola p. Kosobucki na cześć duchowieństwa polskiego.

Poseł i radca Federowicz uważając mieszczaństwo krakowskie jako jedną rodzinę, wniósł toast w ręce pierwszego mieszczanina krakowskiego p. prezydenta Friedleina.

Prezydent miasta, p. Friedlein, z okazji Świąt i zbliżającego się Nowego Roku życzył „Kolu“ wszelkich pomyślności.

Następne toasty miały za temat dyskusję polityczną spraw gminnych. Pierwszy zabrał głos prof. dr Ulanowski, który w płomiennym przemówieniu uzasadniał wystąpienie swoje i prof. dra Cyfrowicza z Kola radzieckiego, w sprawie obsady dyrektora Kasy oszczędności. Mówca uważa, że miasto historycznie jest chrześcijańskie.

Nie trzeba być antysemitą, aby pamiętać, że są tradycje historyczne, których się wyrzec nie możemy, bo to kwestja bytu. Mówca tłumaczy głosowanie radców mieszczańskich w tej sprawie jako krok karności wobec której nie mogli inaczej postąpić. Występując z prof. Cyfrowiczem z Kola, nie myśli o rozbiściu Kola, owszem, pije za pomyślność Kola radzieckiego.

Wiceprezydent p. Chyliński jako prezes Kola radzieckiego, pomijając wypadek, z powodu którego nastąpiło rozdwojenie, uważa za legendę, jakoby członkowie Kola ubiegali się o stanowiska i uważa to za kłamstwo. Kolo zajmuje się sprawami ogólnymi, publicznymi, aby te postępowały naprzód. „Nie chcemy separatyzmu, ale jednoci dla dobra miasta“.

Mówiąc o mieszczaństwie, oddaje mu cześć za to, że wybrało z pomiędzy siebie mężów dzielnych, będących rzeczywicie użytecznymi dla miasta i pije na cześć członków „Kola radzieckiego z Kola mieszczańskiego“.

Prezes Kosobucki w odpowiedzi zaznacza wytrwałość katolickiej tradycji krakowskiego mieszczaństwa od średniowiecza trwającą do dnia dzisiejszego. Mimo zamachów z 1859 roku, aby zniszczyć cechy, nie chce to mieszczaństwo ani szczypty z tego, co dochowano, utracić — i raczej byśmy nasze mandaty złożyli, niż od tych tradycji odstąpili“.

Kosobucki wyjaśnia, że nie głosowano na dyrektora Kasy, bo to atrybucja wielkiego Wydziału, a nie Rady miasta, ale głosowano nad projektem statutu, który już był przedmiotem obstrukcji.

Zasługi zaś, jakie mieszczańskim członkom przyznano, uważa za własność wyborców i w ich imieniu wznosi toast na cześć posłów w ręce dra Leo.

Dr Leo schodząc z dyskusji politycznej zaznaczył tylko, że „stronnictwo“ jest tak silne, że niema obawy, aby je rozbić można.

Życząc, aby Kolo mieszczańskie we własnej siedzibie podejmowało swe gości, wniósł toast „Kochajmy się!“

Przy rozjeściu się gości, prezes Kola mieszczańskiego, p. Kosobucki pełnił obowiązki gospodarza.

Po odejściu duchowieństwa, prezydenta miasta i profesorów dra Ulanowskiego i dra Leo pozostałe ścisłe grono rozbrzasało dalej sprawy mieszczańskie w ciągu czego inżynier Z. Kozłowski podniósł znaczenie łamania się opłatkiem w gronie rodzinnem i towarzyskiem. Wskazywał na sławne tradycje mieszczaństwa krakowskiego, w którego otoczeniu kroczył król Jagiełło na zamek po pogromie krzyżactwa. Wskazywał na wspaniałą postać mieszczanina krakowskiego dzielnego Oracowicza i na to jak mieszczaństwo krakowskie dumne z świetnych tradycji kroczy dalej szlakiem wskazanym przez przodków i wspominał, że nowy lokal Towarzystwa Kola mieszczańskiego pod trzema dzwonami godłem swem uprzytomnia jęki z pod trzech zaborów i życzył by nadszedł czas, gdy wielki dzwon Zygmunta przygłuszy jęki rozpaczny a zadzwoni na uroczystości zmartwychwstania Ojczyzny. W końcu podniósł kielich swój na pomyślną przyszłość Polski. Zgromadzenie biesiadnicy zaintonowali pieśń legionów.

W ten sposób znalazło podniosłe rozpoczęcie uroczystości, również podniosłe zakończenie.

KRONIKA.

Nabożeństwo i muzyka. Pasterka tysiąc ludzi zgromadziła we czwartek o północy w kościołach: Najśw. Panny Marji, OO. Dominikanów, OO. Kapucynów, OO. Reformatów. W kościele Marjackim Mszę Pastorską odprawił ks. Buzak. W czasie nabożeństwa lud śpiewał kolędy „aaisone“.

Po nabożeństwie zapanował w ulicach śródmieścia ruch prawdziwie świąteczny i nieco podniecony. W pierwszym dniu świąt Bożego Narodzenia nabożeństwo w Katedrze na Wawelu pontyfikał celebrował JEM. książę kardynał, kazanie wypowiedział ks. kanclerz prałat dr Bandurski.

W kościele Marjackim w tymże dniu celebrował ks. prałat infat J. Krzemieński, kazanie wypowiedział ks. Leszczyński.

W drugim dniu świąt celebrował w Katedrze biskup-sufagan ks. Aratol Nowak.

W ciągu trzech dni świąt kościelne w Katedrze, w kościele Marjackim wykonały liczne kolędy ludowe, a capela lub z towarzyszeniem organów, a pomiędzy temi kilka świąt aranżowanych na kwartet męski i z wyjątkami solowymi. Nadto w kościele Marjackim śpiewano łacińskie „Pastorales“ Brücknera i „Exultemus“ na solo teator i chór.

Delegat namiestnictwa, p. Adam Federowicz, odbierał we czwartek liczne życzenia z potrójnej okazji: z powodu cesarskiego odznaczenia, z okazji Świąt, oraz jako solenizant, gdyż w dniu tym przypadają równoległe imieniny p. delegata. Życzenia ozobiste skła-

